

ZDRAVSTVENA GIMNAZIJA
UVOD U ZDRAVSTVENU STRUKU
RAZRED III
SEDMIČNO ČASOVA: 2
GODIŠNJE ČASOVA:70

1.Cilj: Upoznati učenike sa faktorima koji mogu uticati na zdravlje, tj.pojavu bolesti i metodama za unapređenje, promociju zdravlja i sprečavanje bolesti.

Zadaci:

- 1.Definirati zdravlje i faktore koji utiču na zdravlje.
2. Objasniti značaj etike zdravstvenih radnika i medicinske deontologije
3. Navesti značaj lične higijene za očuvanje zdravlja (najčešća oboljenja koja nastaju)
4. Opisati karakteristike spolno prenosivih oboljenja i kontracepcije
- 5.Navesti karakteristike AIDS- a (značajne za rad zdravstvenih radnika)
- 6.Opisati probleme opšte i komunalne higijene koji utiču na zdravlje
7. Objasniti zdravstvene probleme zbog neispravne hrane i nepravilne ishrane
8. Opisati intrahospitalne infekcije i uticaj na zdravlje ljudi i zdravstvenih radnika
- 9.Navesti probleme vezane za toksikomaniju
10. Objasniti karakteristike vanrednih uslova koje utiču na zdravstveno stanje

Očekivani rezultati: Kroz ovaj predmet, u prvoj godini (u III razredu), učenici će steći znanja i vještine potrebne za očuvanje, unapređenje zdravlja i radne sposobnosti, ali i znanja potrebna za podizanje svijesti o uticaju životne i radne sredine na pojavu bolesti kod ljudi.

PREGLED PROGRAMSKIH SADRŽAJA

PROGRAMSKI SADRŽAJ	BROJ ČASOVA
I Uvod u zdravstvenu struku u domenu higijene i zdravstvene zaštite	10
II Lična higijena	8
III Seksualno vaspitanje, AIDS - higijenski značaj	10
IV Opšta higijena	10
V Komunalna higijena	8
VI Higijena ishrane	6
VII Higijena zdravstvenih ustanova	8
VIII Higijena vezana za toksikomaniju	4
IX Higijena u vanrednim uslovima i ratu	6
UKUPNO	70

I UVOD U ZDRAVSTVENU STRUKU U DOMENU HIGIJENE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Zdravlje, definicija. Faktori koji mogu uticati na zdravlje Izučavanje rasprostranjenosti zdravlja i bolesti.Koncepcija prirodnog toka bolesti.Nivoi zdravstvene zaštite. Etika i načela etike zdravstvnog radnika (disciplinska i krivična odgovornost). Medicinska deontologija

II LIČNA HIGIJENA

Pojam i značaj lične higijene (poseban aspekt u okviru zdravstvene njegе).Lična higijena tijela i sistema.

III SEKSUALNO VASPITANJE, AIDS

Značaj seksualnog vaspitanja. Anatomsko-fiziološke promjene u pubertetu (polutio,masturbatio, menstruatio, polni snošaj, impotentio, frigidnost, kontraceptio,trudnoća i začeće).Kontracepcija –metode i značaj.Bolesti koje se prenose seksualnim putem. AIDS-epidemiološke karakteristike (kako se i kakose ne prenosi), kliničke karakteristike inficiranog i oboljelog. Mjere zaštite zdravstvenog radnika od HIV infekcije.

IV OPŠTA HIGIJENA

Opšta higijena i životna sredina.Hemijski sastojci zraka i njihov higijenski značaj.Fizičko stanje i svojstva zraka i njihov higijenski značaj (atmosferski pritisak, temperatura, vлага,klima).Zdravstvene posljedice zagađenosti zraka.Radioaktivne materije i njihov higijenski značaj. Zemljiše, sastav i higijenski značaj.

V KOMUNALNA HIGIJENA

Higijenski značaj otpadnih materija. Čvrste otpadne materije (sastav, količina, način otklanjanja). Tečne otpadne materije (sastav, količina, način otklanjanja). Tipovi nužnika. Zagadjenje voda, higijenski značaj. Lokalno i centralno snabdijevanje vodom. Dispozicija leševa životinja i umrlih ljudi.

VI HIGIJENA ISHRANE

Sadržaj hrane (energetske, plastične i zaštitne materije). Zdravstveni poremećaji zbog nepravilne ishrane. Zdravstveni poremećaji zbog neispravne hrane. Higijena prehrambenih objekata, kontrola kvaliteta i inspekcija namirnica. Sanitarno higijenske karakteristike objekata za proizvodnju i promet hrane.

VII HIGIJENA ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Lična higijena zdravstveni radnika. Vrste zdravstvenih ustanova. Intrahospitalne infekcije (definicija, uzročnici, način nastanka, prevencija i higijenske mjere).

VIII HIGIJENA VEZANA ZA TOKSIKOMANIJU

Alkoholizam. Pušenje Narkomanija

IX HIGIJENA U VANREDNIM USLOVIMA I RATU

Definicija i karakteristike vanrednih uslova. Osnove higijenskih mjera u snabdijevanju vodom, hranom, smještaju i zdravstvenim zbrinjavanjem u vanrednim uslovima. Trijaža oboljelih i povrijeđenih...

OČEKIVANI REZULTATI

PODRUČJE	ZNANJE	VJEŠTINE	LIČNE KOMPETENCIJE
1.Uvod–Higijena i zdravstvena zaštita	<ul style="list-style-type: none"> -definisati zadatke predmeta -definisati zdravlje -objasniti uopšteno način djelovanja različitih faktora na zdravlje -objasniti izučavanje rasprostranjenosti zdravlja i bolesti -objasniti prirodni tok razvoja bolesti -navesti nivoe 	<ul style="list-style-type: none"> -definisati disciplinsku i krivičnu odgovornost zdravstvenih radnika -definisati način postupanja u slučajevima odstupanja etičkog i medicinskog nazora 	<ul style="list-style-type: none"> -pokazuje socijalno prihvatljivo ponašanje -ima odgovarajući nivo odgovornosti u izvršavanju zadataka -ima volju za učenjem u cilju poboljšanja znanja

	<p>zdravstvene zaštite</p> <p>-definisati pojmove etike i morala zdravstvenih radnika</p> <p>-definisati medicinsku deontologiju</p>		
2.Lična higijena	<p>-objasniti pojam i značaj lične higijene (poseban aspekt u okviru zdravstvene njege).</p> <p>–opisati značaj lične higijene tijela i sistema.</p>	<p>-primjeniti u praksi stečeno znanje iz lične higijene</p> <p>-osmisliti aktivnosti za unapređenje lične higijene kao i higijene zdravstvenih radnika</p>	<p>-pokazati volju za timski rad</p> <p>-pokazati profesionalnu odgovornost</p>
3.Seksualno vaspitanje,AIDS – higijenski značaj	<p>-navesti i ukazati na značaj seksualnog vaspitanja.</p> <p>–opisati anatomsко-fiziološke promjene u pubertetu (polutio,masturbatio, menstruatia, polni snošaj, impotentio, frigidnost, kontrateptio,trudnoća i začeće).</p> <p>–navesti značaj kontracepcije</p> <p>-opisati metode kontracepcije</p> <p>-opisati bolesti koje se prenose seksualnim putem.</p> <p>-AIDS-navesti epidemiološke karakteristike (kako se i kako se ne prenosi),</p> <p>-navesti kliničke karakteristike inficiranog i oboljelog.</p> <p>-mere zaštite zdravstvenog radnika od HIV infekcije.</p>	<p>-predstaviti vrijednosti moralnog i profesionalnog ponašanja zdravstvenih radnika</p> <p>-pravilan izbor sredstava kontracepcije</p>	

4.Opšta higijena	<ul style="list-style-type: none"> -navesti značaj opšte higijene i higijene životne i radne sredine -opisati hemijske sastojke zraka i njihov higijenski značaj. –opisati fizičko stanje i svojstva zraka i njihov higijenski značaj (atmosferski pritisak, temperatura, vlaga,klima) -navesti zdravstvene posljedice zagađenosti zraka. –opisati radioaktivne materije i njihov higijenski značaj. –objasniti sastav zemljišta i higijenski značaj 	
5.Komunalna higijena	<ul style="list-style-type: none"> -objasniti higijenski značaj otpadnih materija. –opisati čvrste otpadne materije (sastav, količina,način otklanjanja). –opisati tečne otpadne materije (sastav, količina,način otklanjanja). –navesti tipove nužnika i higijenski značaj -objasniti zagadjenje voda i higijenski značaj. –opisati karakteristike lokalnog i centralnog snabdijevanje vodom. –objasniti pravila dispozicije leševa životinja i umrlih ljudi. 	

6.Higijena ishrane	<ul style="list-style-type: none"> -navesti sadržaj hrane (energetske,plastične i zaštitne materije). –opisati zdravstvene poremećaje zbog nepravilne ishrane. –opisati zdravstvene poremećaji zbog neispravne hrane. –definisati značaj higijene prehrabnenih objekata, -navesti metode kontrole kvaliteta i inspekcije namirnica . 	<ul style="list-style-type: none"> -implementirati pravilnu zastupljenost različitih namirnica u ishrani -izraditi sedmični plan adekvatrne ishrane za osobe sa povišenom tjelesnom težinom bez oboljenja... 	
7.Higijena zdravstvenih ustanova	<ul style="list-style-type: none"> -navesti značaj lične higijena zdravstvenih radnika. –navesti vrste i karakteristike zdravstvenih ustanova. –opisati intrahospitalne infekcije (definicija, uzročnici, način nastanka, prevencija i higijenske mjere). 	<ul style="list-style-type: none"> -pravilna upotreba sredstava dezinfekcije i sterilizacije na radnom mjestu -demonstrirati pravilnu upotrebu zaštitnih sredstava zdravstvenih radnika 	
8.Higijena vezana za toksikomaniju	<ul style="list-style-type: none"> -opisati alkoholizam i higijenski značaj –opisati pušenje i higijenski značaj -opisati narkomaniju i higijenski značaj 		
9.Higijena u vanrednim uslovima ratu	<ul style="list-style-type: none"> -navesti karakteristike i definiciju vanrednih uslova -objasniti osnove higijenskih mjera u snabdijevanju vodom, hranom, smještaju i zdravstvenim zbrinjavanjem u vanrednim uslovima. 	<ul style="list-style-type: none"> -demonstrirati stečena znanja o medicinskoj trijaži. - 	

Didaktičko – metodičke upute:

Učenici pohađanjem predmeta Uvod u zdravstvenu struku stiču prve predodžbe o zdravstvu kao organiziranom sistemu. Nastavnici kod učenika najprije trebau razviti znanja o svim sadržajima predviđenim ovim predmetom, pa tek onda u skladu sa mogućnoostima pažnju usmjeriti na razvoj vještina i navika. Poželjno je da se praćenje vrednovajne i ocjenjivanje učenika odvija u kontinuitetu, koristeći tehnike pismenog i usmenog provjeravanja. Imajući u vidu da se učenici prvi put susreću sa sadržajima iz oblasti medicine, nastavnici bi tokom vrednovanja i ocjenjivanja postignuća učenika trebali kriterije ocjenjivanja zasnivati na realno ostvarivim parametrima.

PROFIL I STRUČNA SPREMA

- doktor medicine, specijalista higijene i zdravstvene ekologije
- doktor medicine